

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **B. N.**, proti žalované: **Lužická nemocnice a poliklinika, a.s.**, IČ: 61538990, se sídlem Jiráskova 1378/4, Rumburk, zastoupená Mgr. Milanem Schubertem, advokátem, se sídlem Mírové náměstí 157/30, Litoměřice, proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 3. 2013, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 4. 2014, č. j. 15 A 81/2013 - 72,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 15 A 81/2013 – 72 ze dne 30. 4. 2014 **se zrušuje**.
- II. Žaloba žalobkyně, podaná Krajskému soudu v Ústí nad Labem dne 9. 5. 2013, **se odmítá**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobkyně dne 5. 12. 2012 požádala žalovanou (dále jen „stěžovatelka“) o informace týkající se „platů a odměn jednotlivých členů představenstva (funkce a částka) v době od 1. 1. 2009 do současnosti“, dále žádala o „kopii protokolů o výběrových či poptávkových řízeních na zařízení CT a na všechny stavební úpravy, provádění v období od 1. 1. 2009 do současnosti“.

[2] Stěžovatelka prostřednictvím místopředsedy představenstva Ing. P. U. dne 27. 12. 2012 žalobkyni sdělila, že není povinným subjektem dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“), proto požadované informace nemůže poskytnout.

[3] Na odpověď stěžovatelky reagovala žalobkyně podáním ze dne 17. 1. 2013 označeným jako „stížnost“, v němž namítala, že stěžovatelka splňuje všechny znaky veřejné instituce, neboť je ovládána územně samosprávným celkem Městem Rumburk, hospodář s veřejnými prostředky a má charakter veřejné služby; převažují tak u ní znaky svědčící o veřejné povaze, ač jde formálně o osobu soukromého práva; odkázala na řadu rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a na své žádosti setrvala.

[4] Dne 1. 2. 2013 stěžovatelka opět prostřednictvím místopředsedy představenstva Ing. P. U. žalobkyni sdělila, že ani ve světle předestřených rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu není podle svého názoru povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a proto není povinna podávat informace.

[5] Na toto sdělení stěžovatelky žalobkyně reagovala podáním označeným opět jako „stížnost“ dne 4. 3. 2013. V podání namítla, že její předchozí stížnost neprojednal nejvyšší orgán společnosti, ač tak ukládá zákon, a proto setrvala na žádosti o poskytnutí informací.

[6] Stěžovatelka sdělením ze dne 11. 3. 2013 zopakovala své stanovisko, že není povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a není tak povinna požadované informace poskytnout.

[7] Sdělení stěžovatelky ze dne 11. 3. 2013 považovala žalobkyně za rozhodnutí a napadla jej žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který podání stěžovatelky ze dne 11. 3. 2013 po materiální stránce posoudil jako konečné rozhodnutí a toto zrušil a současně věc vrátil k dalšímu řízení stěžovatelce, neboť dovedl, že stěžovatelka splňuje všechny definiční znaky veřejné instituce jako povinného subjektu podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím; konstatoval přitom, že rozhodnutí, kterými stěžovatelka žalobkyni odmítla sdělit požadované informace, neobsahují žádné relevantní důvody podle zákona o svobodném přístupu k informacím pro odepření zpřístupnění požadovaných informací, a jsou proto nepřezkoumatelná.

[8] Současně krajský soud dovedl včasnost podání správní žaloby, neboť za konečné rozhodnutí ve věci považoval právě sdělení stěžovatelky ze dne 11. 3. 2013, které bylo žalobkyni doručeno 13. 3. 2013. Vyjádření stěžovatelky ze dne 1. 2. 2010 krajský soud vyhodnotil jako neformální odpověď na stížnost žalobkyně ze dne 17. 1. 2013, nikoliv jako konečné rozhodnutí, a stížnost žalobkyně ze dne 17. 1. 2013 jako odvolání v materiálním smyslu proti první neformální odpovědi stěžovatelky ze dne 27. 12. 2012, podané včas s ohledem na absenci poučení o opravném prostředku a tím podmíněnou 90-ti denní odvolací lhůtu podle § 83 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., (dále jen „správní řád“).

II. Kasační stížnost

[9] Stěžovatelka napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností pro nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. a)

pokračování

zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), pro zmatečnost řízení před krajským soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení [§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.] a pro nepřezkoumatelnost rozsudku pro nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů rozhodnutí, popřípadě pro jinou vadu řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

[10] Stěžovatelka namítla, že krajský soud nesprávně posoudil její postavení jako povinného subjektu podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Na stěžovatelku nedopadá žádné z krajským soudem citovaných rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a postavení stěžovatelky neodpovídá pojmovým znakům veřejné instituce definovaným v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 57/ 2006 – 67 ze dne 29. 5. 2008 a nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06.

[11] Stěžovatelka dále namítla, že krajský soud v rozporu s právem stěžovatelky na spravedlivý proces jednal přes její výslovný nesouhlas bez nařízení ústního jednání.

[12] Podle názoru stěžovatelky krajský soud nezákonně dospěl k závěru, že většinovým vlastníkem stěžovatelky je Město Rumburk.

[13] Stěžovatelka dále namítla zmatečnost řízení před krajským soudem, neboť nebyly splněny podmínky řízení. Žalobkyně podala správní žalobu po uplynutí lhůty 2 měsíce i 90 dnů, neboť vyjádření stěžovatelky ze dne 11. 3. 2013 nelze považovat za konečné rozhodnutí ve věci; jde o totožné vyjádření, jako dne 27. 12. 2012. Dále žalobkyně před podáním správní žaloby nevyčerpala všechny opravné prostředky podle zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť její podání ze dne 17. 1. 2013, označené výslovně jako „stížnost“, nemůže být považováno za odvolání; i kdyby bylo považováno za odvolání, pak by bylo podáno opožděně po uplynutí 15tídení odvolací lhůty. Na tuto stížnost/ odvolání stěžovatelka reagovala podáním ze dne 1. 2. 2013 a žalobkyně žalobu podala až 9. 5. 2013, tedy opožděně. Ke stížnosti žalobkyně ze dne 4. 3. 2013, kterou stěžovatelka obdržela 5. 3. 2013, nelze přihlížet, neboť byla podána po uplynutí lhůty 30-ti dnů. Krajský soud v neposlední řadě nerozhodl o žalobě žalobkyně proti odpovědím stěžovatelky žalobkyni ze dne 27. 12. 2012 a 1. 2. 2013, ač je považuje za rozhodnutí.

[14] Žalobkyně navrhla zamítnutí kasační stížnosti. Ztotožnila se se závěry krajského soudu, že stěžovatelka splňuje znaky veřejné instituce jako povinného subjektu podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Závěr krajského soudu o tom, že Město Rumburk je většinovým vlastníkem stěžovatelky, není nezákonný, naopak, tuto skutečnost lze ověřit ve sbírce listin ve Veřejném rejstříku vedeném Ministerstvem vnitra u subjektu stěžovatelky. Za účelové žalobkyně považuje tvrzení stěžovatelky o opožděnosti žaloby a nevyčerpání opravných prostředků; podle žalobkyně byla žaloba podána včas v souladu se soudním řádem správním a po vyčerpání všech opravných prostředků. Stěžovatelka podanou kasační stížností jen oddaluje konečné rozhodnutí ve věci, neboť u stěžovatelky došlo ke změně stanov, která umožní převést akcie společnosti do soukromých rukou a vyvést společnost z režimu zákona o svobodném přístupu k informacím.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatňovala stěžovatelka ve svém podání. Dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[16] Není však důvodná námitka stěžovatelky, vytýkající krajskému soudu, že ve věci nenařídil ústní jednání. Krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatelky pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, přičemž v případě zrušení rozhodnutí z těchto důvodů rozhoduje krajský soud podle § 76 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení jednání. Vyjádření nesouhlasu s rozhodnutím bez nařízení jednání ve věci na správnosti postupu krajského soudu nemůže nic změnit.

[17] Není důvodná ani námitka nesprávného právního posouzení postavení stěžovatelky jako povinného subjektu podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. Krajský soud v projednávané věci přiléhavě aplikoval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 As 57/2006 - 67, který v souladu s nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 2. 2003, sp. zn. III. ÚS 686/02 a ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I. ÚS 260/06, konstatoval: „(...) k vyřešení otázky, zda má ten který subjekt povahu veřejné instituce, je nutno přistoupit ke zkoumání jeho povahy. Současný vývoj přitom prakticky znemožňuje striktní oddělení všech institucí soukromých od institucí veřejných a je třeba reflektovat skutečnost, že se v činnosti mnoha institucí prolínají aspekty soukromoprávní s veřejnoprávními. Rozhodující pro kvalifikaci instituce jako veřejné či soukromé potom je, které aspekty převažují. Zařazení zkoumané instituce pod instituci veřejnou či instituci soukromou musí vyplývat z převahy znaků, jež jsou pro instituci veřejnou či soukromou typické. Mezi relevantní hlediska pro určení, zda se jedná o instituci veřejnou či soukromou, patří tak dle přesvědčení Ústavního soudu nejen a) způsob vzniku (zániku) instituce (z pohledu přítomnosti či nepřítomnosti soukromoprávního úkonu), ale rovněž b) hledisko osoby zřizovatele (z pohledu toho, zda je zřizovatelem instituce jako takové stát či nikoli; pokud ano, jedná se o znak vlastní veřejné instituci), c) subjekt vytvářející jednotlivé orgány instituce (z toho pohledu, zda dochází ke kreaci orgánů státem či nikoli; jestliže ano, jde o charakteristický rys pro veřejnou instituci), d) existence či neexistence státního dohledu nad činností instituce (existence státního dohledu je přitom typická pro veřejnou instituci) a e) veřejný nebo soukromý účel instituce (veřejný účel je typickým znakem veřejné instituce). Prostřednictvím těchto kritérií je pak nutno zkoumanou instituci posuzovat a podle výsledku dojít k závěru o její veřejné či soukromé povaze“. Nejvyšší správní soud v tomto rozsudku rovněž dovedl, že kritéria pro určení, zda jde o instituci veřejnou nebo soukromou, je třeba také aplikovat na činnost územních samosprávných celků a jejich orgánů. Od závěrů uvedených v tomto rozhodnutí nemá Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit ani v nyní posuzované věci.

[18] Krajský soud uzavřel, že stěžovatelka je veřejnou institucí, neboť majoritním vlastníkem 99,94% akcií stěžovatelky je Město Rumburk, které jako veřejnoprávní korporace, tj. veřejná instituce hospodařící s veřejnými prostředky, z důvodu této své vlastnické majority fakticky vykonává veřejný dohled, a stěžovatelka byla založena a podniká za účelem poskytování zdravotní péče a dopravní zdravotní služby v oblasti Rumburska. Vycházel přitom z údajů ve veřejném rejstříku stěžovatelky vedené pod spisovou značkou B 635 u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Z nich vyplývá (konkrétně z Výroční zprávy za rok 2010), že stěžovatelka je akciovou společností se základním kapitálem 1.591.000 Kč, který je tvořen akciemi na jméno v počtu kusů 526 v celkové

pokračování

hodnotě 1.066.000 Kč, jejichž držitelem je Město Rumburk, a akciemi na majitele v počtu kusů 525, z nichž Město Rumburk má 524 kusů v hodnotě 524.000 Kč a MUDr. J. K. 1 kus v hodnotě 1.000 Kč. U akcií na majitele jde o informativní údaj. Není tedy pochyb o tom, že jakkoliv je stěžovatel akciovou společností, která byla založena v souladu s tehdy platným zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), je majoritním vlastníkem jejich akcií Město Rumburk jako územně samosprávný celek. Od této skutečnosti se odvíjí i posouzení hlediska, který subjekt vytváří jednotlivé orgány stěžovatelky dříve podle obchodního zákoníku a nyní podle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „zákon o obchodních korporacích“). Tím je opět Město Rumburk, ať již přímo ve vztahu k valné hromadě nebo zprostředkovaně jejím prostřednictvím [srov. zejména § 180 odst. 1, 2 obchodního zákoníku (nyní § 353 odst. 1, 2 zákona o obchodních korporacích), § 184 odst. 1 obchodního zákoníku (nyní § 398 odst. 1 zákona o obchodních korporacích), § 187 odst. 1 písm. d), e) obchodního zákoníku (nyní § 421 odst. 2 písm. e) a f) zákona o obchodních korporacích), § 194 odst. 1 věta první obchodního zákoníku (nyní § 438 odst. 1 zákona o obchodních korporacích), § 200 odst. 1 obchodního zákoníku (nyní § 448 odst. 2 zákona o obchodních korporacích) a také stanovy stěžovatelky].

[19] Dalším kritériem, kterým je třeba se zabývat, je existence či neexistence státního dohledu nad činností stěžovatelky. Rovněž zde je nutné vycházet z konkrétní posuzované situace, tj. míry dohledu, kterou Město Rumburk disponuje ve vztahu k činnosti stěžovatelky, nikoliv z existence či neexistence státního dohledu nad činností akciových společností obecně. Nemusí jít nutně o vrchnostenskou kontrolu, ale postačí dohled, který může konkrétní subjekt, byť i na základě předpisů soukromého práva, např. dříve obchodního zákoníku a nyní zákona o obchodních korporacích nad činností stěžovatelky vykonávat. Město Rumburk jako majoritní akcionář stěžovatelky s majoritou 99.94% může vykonávat dohled nad její činností prostřednictvím jím, resp. valnou hromadou volených orgánů společnosti [srov. zejm. § 197 odst. 2 obchodního zákoníku (nyní § 447 odst. 1 zákona o obchodních korporacích), § 198 obchodního zákoníku (nyní § 447 odst. 3 zákona o obchodních korporacích), § 199 odst. 1 obchodního zákoníku (nyní § 404 zákona o obchodních korporacích), § 201 odst. 1 obchodního zákoníku] i bezprostředně v rámci výkonu svých akcionářských práv [srov. zejm. § 187 odst. 1 písm. f) obchodního zákoníku (nyní § 421 odst. 2 písm. g) zákona o obchodních korporacích)].

[20] V neposlední řadě je třeba posoudit, zda je účel stěžovatelky soukromý nebo veřejný. Krajský soud se touto otázkou v napadeném rozsudku zabýval a správně poukázal na to, že dle stanov stěžovatelky je jejím předmětem podnikání „*poskytování zdravotní péče ambulantní a ústavní včetně poskytování prostředků zdravotnické techniky a dopravní zdravotní služby sloužící k přepravě nemocných*“ a „*poskytování zdravotní péče poradenské, ošetrovatelské, diagnostické, preventivní, rehabilitační, lázeňské, léčebné a lékárenské*“. Z uvedeného je zřejmé, že stěžovatelka byla založena a podniká, zejména aby zajišťovala zdravotní péči a dopravní zdravotní služby v oblasti Rumburska, kde má sídlo, nezbytné pro fungování daného města a regionu z hlediska poskytování lékařské péče a dopravní zdravotní služby, a tedy zprostředkovaně sloužící k upokojování potřeb veřejnosti. Krajský soud správně poukázal na již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2008, č. j. 8 As 57/2006 - 67, podle kterého je třeba vnímat příslušná ustanovení zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen „zákon o obcích“), podle nichž by měla být činnost obce spojena vždy s uspokojováním veřejných zájmů a s plněním úkolů obce (§ 9

zákona o obcích, ve znění účinném do 31. 12. 2002, § 35a zákona o obcích, ve znění účinném od 1. 1. 2003, podle kterého obce mohou zakládat právnické osoby k plnění svých úkolů). S těmito závěry krajského soudu se Nejvyšší správní soud rovněž ztotožňuje.

[21] Na základě výše uvedeného lze uzavřít, že majoritním akcionářem stěžovatelky je Město Rumburk, tedy veřejnoprávní korporace, orgány stěžovatelky jsou částečně přímo a částečně prostřednictvím valné hromady vytvářeny Městem Rumburk, který současně zákonem stanovenými prostředky vykonává dohled nad činností stěžovatelky, a stěžovatelka plní veřejný účel. Jakkoliv je proto stěžovatelka osobou soukromého práva, převažují u ní jednoznačně znaky svědčící o její veřejné povaze a jde proto o veřejnou instituci podle § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím.

[22] Důvodnost nelze přiznat ani námitce nezákonnosti závěru krajského soudu tom, „že většinovým vlastníkem stěžovatelky je Město Rumburk“, neboť takový závěr krajský soud ve svém rozsudku neučinil. Jak již bylo uvedeno výše, krajský soud při posuzování stěžovatelky jako veřejné instituce vycházel z listin ve veřejném rejstříku (dříve obchodním rejstříku), z nichž vyplynul (konkrétně z výroční zprávy stěžovatelky za rok 2010) počet akcií tvořících základní kapitál, jejich forma a držitelé. Krajský soud přitom zjistil, že vlastníkem 99,94% akcií tvořících základní kapitál stěžovatelky bylo v roce 2010 Město Rumburk. Tento početní závěr odpovídá výpočtu: základní kapitál ve výši 1.591.000 Kč, držitelem celkem 1.050 kusů akcií v celkové hodnotě 1.590.000 Kč je Město Rumburk, držitelem 1 kusu akcie v celkové hodnotě 1.000 Kč je MUDr. K.; $1.590.000 : 1.591.000 \times 100 = 99,937 \approx 99,94\%$. Stěžovatelka ve své kasační stížnosti nijak nekonkretizuje, v čem tvrzená nezákonnost rozhodnutí krajského soudu spočívá, zda jde o nezákonnost ve smyslu právního posouzení nosné otázky krajským soudem [tedy důvod předvídaný v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], nebo zda řízení před soudem trpí vadou, která mohla mít za násadek nezákonné rozhodnutí ve věci [tedy důvod předvídaný v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Vzhledem k neuvedení žádných konkrétních důvodů k této námitce ji Nejvyšší soud posoudil jako nedůvodnou.

[23] Důvodná je však námitka stěžovatelky zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, a to včas podaná správní žaloba [důvod předvídaný v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[24] Nejvyšší správní soud dovodil již v rozsudku ze dne 2. 7. 2008, č. j. 1 Ans 5/2008 - 104: „[ú]kon správního orgánu je nutno posuzovat podle jeho obsahu, nikoli podle formy, neboť i neformální přípis může být rozhodnutím v materiálním smyslu (§ 65 s. ř. s.)“. Odpověď stěžovatelky ze dne 27. 12. 2012 na žádost žalobkyně o poskytnutí informací je rozhodnutím v materiálním smyslu, neboť sice nesplňuje formální náležitosti rozhodnutí podle § 15 zákona o svobodném přístupu k informacím, je z ní však zřejmé, že stěžovatelka odmítla poskytnout žalobkyni informace na základě (mylného) závěru, že není povinným subjektem dle zákona o svobodném přístupu k informacím (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 2. 2015, č. j. 1 As 239/2014 - 39, nebo 5 As 75/2013 - 53 ze dne 28. 3. 2014).

[25] Žalobkyně proti tomuto rozhodnutí stěžovatelky ze dne 21. 7. 2012 použila dne 17. 1. 2013 opravný prostředek, který je rovněž nutno posuzovat materiálně. Ačkoliv jej žalobkyně označila jako „stížnost podle §16a, odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb.“, je

pokračování

nepochybně odvoláním podle § 16 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím. O tomto odvolání pak stěžovatelka rozhodla postupem podle § 16 odst. 3 zákona dne 1. 2. 2010 tak, že odvolání neshledala důvodným, vycházející stále z (mylného) závěru o tom, že není povinným subjektem (srov. např. citovaný rozsudek č. j. 1 As 239/2014 – 39). Krajský soud přitom oba tyto úkony („stížnost“ žalobkyně ze dne 17. 1. 2013 a sdělení stěžovatelky k této „stížnosti“, obsahující rozbor jejího postavení jako (ne)povinného subjektu ze dne 1. 2. 2013) posuzoval jako „neformální úkony“, s poukazem na to, že proti neformální odpovědi odmítnutí poskytnutí informace není možno podat odvolání. Tento závěr však neobstojí za situace, kdy odmítnutí stěžovatelky podat informace je nutno chápat jako rozhodnutí v materiálním slova smyslu, jak Nejvyšší správní soud vysvětlil v bodě [24].

[26] Odvolání žalobkyně ze dne 17. 1. 2013 je přitom podáno včas. Podle § 20 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, *[p]okud tento zákon nestanoví jinak, použijí se při postupu podle tohoto zákona (...) pro odvolací řízení (...) ustanovení správního řádu; dále se při postupu podle tohoto zákona použijí ustanovení správního řádu o základních zásadách činnosti správních orgánů, ustanovení o ochraně před nečinností a ustanovení § 178; v ostatním se správní řád nepoužije.* Za situace, kdy v rozhodnutí stěžovatelky nebylo poučení o opravném prostředku, lze na stanovení délky odvolací lhůty použít úpravu obsaženou v § 83 odst. 2 správního řádu, podle kterého *[v]případě chybějícího, neúplného nebo nesprávného poučení podle § 68 odst. 5 lze odvolání podat do 15 dnů ode dne oznámení opravného usnesení podle § 70 věty první, bylo-li vydáno, nejpozději však do 90 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.* Jak vyplývá ze správního spisu, rozhodnutí o odmítnutí poskytnout informace bylo žalobkyni doručeno 29. 12. 2012 a žalobkyně odvolání podala dne 18. 1. 2013, tedy v této devadesátidenní lhůtě.

[27] Odpověď stěžovatelky ze dne 1. 2. 2013 je tak nutno považovat za konečné rozhodnutí podle § 16 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím. Jak vyplývá ze správního spisu, žalobkyně je převzala dne 5. 2. 2013. Tímto dnem počala podle § 40 odst. 2 a § 72 odst. 1 s. ř. s. běžet dvouměsíční lhůta pro podání správní žaloby, která uplynula 5. 4. 2013. Žalobkyně žalobu podala ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem až 9. 5. 2013, tedy po marném uplynutí lhůty pro její podání.

[28] Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již dříve dovodil, že je-li žaloba podána opožděně, nemůže soud zkoumat, z jakých důvodů nebyla dodržena lhůta k podání žaloby, v důsledku jakých skutečností došlo k překročení lhůty, či kdo zmeškání lhůty zavinil. Soud nemůže svým rozhodnutím zmeškání lhůty prominout a žalobou napadené rozhodnutí věcně přezkoumat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 Ads 4/2004 - 57, nebo 6 Ads 10/2012 - 41 ze dne 23. 5. 2012). S ohledem na výše uvedené je pro posouzení včasnosti podání žaloby bezpředmětné, že mezi stěžovatelkou a žalobkyní po rozhodnutí od odvolání dne 1. 2. 2013 proběhla další korespondence a poslední vyjádření stěžovatelky je ze dne 11. 3. 2013, které krajský soud ve shodě s názorem žalobkyně posoudil jako konečné rozhodnutí ve věci. Lze přisvědčit krajskému soudu, že stěžovatelka, vedena svým (mylným) právním názorem, že není povinným subjektem, postupovala v rozporu se zákonem o svobodném přístupu k informacím, když o žádosti žalobkyně nerozhodla rozhodnutím, mající všechny náležitosti rozhodnutí. Tato skutečnost však nemůže ovlivnit důsledky opožděnosti podání správní žaloby. Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích připustil, že by v některých případech nemožnost prominutí lhůty pro podání mohlo způsobit nepřiměřenou tvrdost,

v posuzovaném případě tomu však není; žalobkyně o prominutí zmeškání lhůty ani nežádala (v domnění, že žalobu podává včas) a ani žádné nepřiměřeně tvrdé následky, které by posouzení žaloby za nevčasnou pro ni znamenaly, v žalobě ani v jejím doplnění netvrdila; neučinila tak ani ve vyjádření ke kasační stížnosti, kde pouze žádala o urychlené vyřízení věci vzhledem k předvídaným změnám v akcionářské struktuře stěžovatelky. Nejvyšší správní soudu tak uzavřel, že žaloba žalobkyně byla podána opožděně.

[29] Je-li žaloba podána opožděně, chybí podmínka řízení včasného návrhu na zahájení řízení, což má za následek odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Pokud krajský věc přesto meritorně projednal, je jeho rozhodnutí zmatečné podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neboť chyběly podmínky řízení. K této vadě přihlíží Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 3 s. ř. s. z úřední povinnosti (srov. rozsudek Nejvyšší správní soud ze dne 28. 1. 2010, č. j. 4 Ads 154/2009 – 35). Kasační stížnost stěžovatelky je proto důvodná a Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 zrušil a vzhledem k tomu, že již v řízení před krajským soudem byly důvody pro odmítnutí žaloby, rozhodl současně o odmítnutí žaloby podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[30] Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl dle ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

IV. Náklady řízení

[31] Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. nemá žádný z účastníků řízení právo na náhradu nákladů řízení, neboť žaloba byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto žádnému z účastníků řízení právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. května 2015

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu